

Zarządzanie BHP i ryzykiem zawodowym - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Zarządzanie BHP i ryzykiem zawodowym
Kod przedmiotu	06.9-WM-BHP-P-74_19
Wydział	Wydział Mechaniczny
Kierunek	Bezpieczeństwo i higiena pracy
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia z tyt. inżyniera
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2020/2021

Informacje o przedmiocie	
Semestr	5
Liczba punktów ECTS do zdobycia	2
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr inż. Marek Rybakowski, prof. UZ

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	15	1	9	0,6	Zaliczenie na ocenę
Projekt	15	1	9	0,6	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Cel główny, to zapoznanie studentów – przyszłych inżynierów bhp z procedurami dotyczącymi wdrażania systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy w przedsiębiorstwach. Poznania celów oraz założeń systemu zarządzania bhp i ryzykiem zawodowym, zgodnie z PN-N-18001:2004 - Systemy Zarządzania BHP oraz ISO 45001 - Occupational health and safety. Ukierunkowanie studentów na globalne myślenie o odpowiedzialności za klimat bezpieczeństwa pracy w procesach pracy, odpowiedzialności zawodowej i znaczenia SZB w kształtowaniu warunków pracy i poziomu bezpieczeństwa pracowników.

Wymagania wstępne

Wiedza z zakresu podstaw zarządzania bhp, prawnej ochrony pracy, podstaw przedsiębiorczości, analizy zagrożeń i oceny ryzyka zawodowego oraz wiadomości z zakresu ekonomiki i organizacji środowiska pracy, prawnej ochrony pracy, fizjologii pracy, ekonomicznych aspektów ergonomii.

Zakres tematyczny

Tematyka wykładów

- I. Polityka bezpieczeństwa i higieny pracy w firmie.
- II. Deklaracja realizacji polityki BHP.
- III. Plan działania dla wdrożenia systemu zarządzania BHP.
- IV. Procedury postępowania przygotowawczego przed wdrożeniem SZB.
 1. Procedury identyfikacji zagrożeń i oceny ryzyka na stanowiskach pracy.
 2. Procedury identyfikacji dostępu do wymagań prawnych oraz innych wymagań dotyczących BHP.
 3. Procedury szkolenia pracowników.
 4. Procedury komunikowania się w zespołach pracowniczych.
 5. Procedury tworzenia, aktualizacji i nadzorowania dokumentów systemu zarządzania BHP.
 6. Procedury gotowości i reagowania na wypadki przy pracy i awarie przemysłowe.
 7. Procedury monitorowania stanu BHP. Monitorowanie reaktywne bezpieczeństwa pracy – (sprawdzanie i identyfikacja): nieprawidłowości w zakresie stosowanych środków zapobiegawczych, ochronnych przed zagrożeniami i związane z nimi ryzyko zawodowe; niezgodności w systemie bhp, które ujawniły się poprzez wystąpienie wypadków przy pracy, chorób zawodowych oraz zdarzeń potencjalnie wypadkowych.
 8. Auditowanie – procedury planowania i prowadzenia auditów wewnętrznych. Przygotowanie do auditów zewnętrznych.
 9. Instrukcje postępowania dla bezpieczeństwa i higieny pracy w firmie.
 10. Profilaktyka wypadków przy pracy.

11. Procedury postępowania z niezgodnościami.

Projekt

"Księga Bezpieczeństwa" - Projekt - Plan wdrożenia systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy w wybranym przedsiębiorstwie produkcyjnym, zgodny z ogólnym systemem ZBiHP jak w treściach wykładów.

Metody kształcenia

W - wykład konwencjonalny z wykorzystaniem pomocy audiowizualnych.

Projekt - metoda tekstu przewodniego, analiza i synteza legislacji z zakresu BHP, praca z dokumentem źródłowym. Projekt i pokaz.

Prezentacja projektu. Wystąpienie studenta na zajęciach.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbol efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Potrafi prognozować procesy i zjawiska w środowisku pracy i umie zaprojektować procedury wdrażania systemu zarządzania bezpieczeństwem i ryzykiem zawodowym w firmie - odpowiednio jak dla inżyniera bhp. Wykorzystuje zdobytą wiedzę z zarządzania BHP do rozstrzygania dylematów pojawiających się w pracy zawodowej – szkolenia, gotowości, komunikacji, monitorowania, auditowania i postępowania z niezgodnościami w zarządzaniu bezpieczeństwem pracy. Umie rozpoznawać źródła czynników powodujących wypadek przy pracy, analizuje je i potrafi zaproponować rozwiązania konkretnych problemów z zakresu zarządzania bezpieczeństwem pracy.	• K_U53	• kolokwium • przygotowanie projektu • bieżąca kontrola postępów w przygotowaniu projektu	• Wykład • Projekt
Prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu w odniesieniu do wdrażania SZB w firmie. Potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy i odpowiedzialny za poziom bezpieczeństwa pracy w procesach pracy.	• K_K12	• kolokwium • przygotowanie projektu • bieżąca kontrola postępów w przygotowaniu projektu	• Wykład • Projekt
Student zna normy i reguły (prawne, organizacyjne) oraz organizację struktury systemu zarządzania BHP. Zna prawidłowości SZB oraz ich źródła. Wie jakie procedury obowiązują pracowników w realizacji celów i zadań SZB. Ma podstawową wiedzę dotyczącą zarządzania, w tym zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy. Zna wymagania dotyczące wdrażania systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy wg polskiej normy PN-N-18001:2004.	• K_W41	• kolokwium • przygotowanie projektu • bieżąca kontrola postępów w przygotowaniu projektu	• Wykład • Projekt
Student zna normy i reguły (prawne, organizacyjne) oraz organizację struktury systemu zarządzania BHP. Zna prawidłowości systemu zarządzania bezpieczeństwem oraz ich źródła.	• K_W72	• kolokwium • przygotowanie projektu • bieżąca kontrola postępów w przygotowaniu projektu	• Wykład • Projekt
Potrafi analizować możliwe do wprowadzenia zmiany w organizacji pracy oraz wybrać odpowiednie rozwiązanie w celu minimalizacji ryzyka zawodowego.	• K_U56	• kolokwium • przygotowanie projektu • bieżąca kontrola postępów w przygotowaniu projektu	• Wykład • Projekt
Student potrafi poddać analizie strukturę organizacyjną przedsiębiorstwa oraz na tym tle właściwie analizuje przyczyny niezgodności w procedurach bhp oraz kontroluje przebieg procesów kierowania zespołem pracowniczym w służbach BHP.	• K_U43	• kolokwium • przygotowanie projektu • bieżąca kontrola postępów w przygotowaniu projektu	• Wykład • Projekt

Warunki zaliczenia

Zasady oceniania kolokwium pisemnego – pytania otwarte.

Ocena:

2,0 - praca z poważnymi błędami lub brakami.

3,0 - praca słaba, zaledwie zgodna z zadaniem.

3,5 - praca przeciętna, niekompletna, wykonana poprawnie ale z brakami.

4,0 - praca dobra pod względem treści, zakresu i oryginalności.

4,5 - praca ponad dobra (treść, zakres i oryginalność).

5,0 - praca wyjątkowa, wyróżniająca się spośród pozostałych, wykonana na wysokim poziomie merytorycznym.

Warunkiem zaliczenia zajęć jest uzyskanie pozytywnej oceny z kolokwium i zadanego projektu.

Zasady oceniania prac projektowych.

Ocena:

2,0 - praca z poważnymi błędami lub brakami (w tym niedostarczenie pracy w wymaganym terminie).

3,0 - praca słaba, zaledwie zgodna z zadaniem zakresem zadania, dopuszczalne niewielkie błędy/braki.

3,5 - praca przeciętna, wykonana poprawnie ale w sposób szablony.

4,0 - praca dobra, zauważalnie wykraczająca poza szablony-opis zadania (treść, zakres i oryginalność) .

4,5 - praca ponad dobra, znacznie wykraczająca poza szablony-opis zadania (treść, zakres i oryginalność).

5,0 - praca wyjątkowa, wyróżniająca się spośród pozostałych, wykonana na profesjonalnym poziomie koncepcyjnym i merytorycznym.

Ocena końcowa jest średnią ocen z zaliczenia projektu i oceny z kolokwium pisemnego.

Literatura podstawowa

1. Karczewski J. T.: Systemy zarządzania bezpieczeństwem pracy, ODDK, Gdańsk 2000.
2. Kaczmarek T.: Ryzyko i zarządzanie ryzykiem, ujęcie interdyscyplinarne. Wyd. Difin, Warszawa 2006.
3. Kowal E., (red.): Opieka zdrowotna nad pracującymi. Wielodyscyplinarność w zarządzaniu zdrowiem w miejscu pracy. Oficyna Wyd. Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra 2006.
4. Lis T., Nowacki K.: Zarządzanie bezpieczeństwem i higieną pracy w zakładzie przemysłowym, Wyd. Politechniki Śląskiej, Gliwice 2005.
5. Mikulski R.: Bezpieczeństwo i ochrona człowieka w środowisku pracy. CIOP, Warszawa 1999.
6. Pacyna A., Stadnicka D.: Wdrażanie i auditownie systemów zarządzania jakością zgodnych z normą ISO 9001:2000, Oficyna Wydawnicza Politechniki Rzeszowskiej, 2006.
7. Polska Norma PN-N-18001:2004 - Systemy Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną Pracy.
8. Rączkowski B.: BHP w praktyce. Poradnik. Wyd. OD i D Kadr Sp. z o.o., Gdańsk 2005.
9. Rybakowski M.: Deskrypcja określeń w teorii i praktyce kultury i bezpieczeństwa pracy. Problemy Profesjologii 2011, nr 2, s. 189 - 198.
10. Skuza L.: Co warto wiedzieć o ryzyku zawodowym. Wyd. OD i D Kadr Sp. z o.o., Gdańsk 2003.
11. Zawieska W.: Ryzyko zawodowe. Metodyczne podstawy oceny. Wyd. CIOP, Warszawa 2007.

Literatura uzupełniająca

1. Kodeks Pracy.
2. ISO 45001 - Occupational health and safety.
3. PN-EN ISO 9000:2001; Systemy zarządzania jakością - Podstawy i słownictwo.
4. PN-N18002: 2004; System zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy. Ogólne wytyczne do oceny ryzyka.
5. PN-N-18004:2001 - Systemy Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną Pracy. Wytyczne.

Czasopisma

1. ATEST
2. Bezpieczeństwo Pracy
3. Przyjaciół Przy Pracy
4. Praca i Zdrowie
5. Serwis BHP

Uwagi

Obowiązkowe przygotowanie projektu analityczno - koncepcyjnego, opartego na problematyce bhp w wybranej gałęzi gospodarki przemysłowej lub usługowo-wykonawczej, z propozycją rozwiązania konkretnych problemów z zakresu zarządzania bezpieczeństwem pracy i ryzyka zawodowego, zgodnie z założeniami w sprawie wdrażania „Polityki bhp” w firmie, jak w PN-N-18001:2004 - Systemy zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy lub ISO 45001 - Occupational health and safety.

Pozostałe warunki uczestnictwa i zaliczenia przedmiotu określa Regulamin Studiów UZ.

